

AZ EUROSPAN 10 TERVPÁLYÁZAT

THE EUROSPAN 10 COMPETITION

SZERZŐ / BY: LOCSMÁNDI
GÁBOR, SZABÓ ÁRPÁD

Az Eurospan tervpályázati rendszer célja az, hogy segítse a helyszíneket biztosító városokat és beruházókat a területeik megújítására készített innovatív építészeti és városépítészeti tervek megtalálásában, miközben Európa fiatal építész és várostervező szakembereinek ismertséget szerez a terveik és gondolataik nagy nyilvánosság előtti publikálásával.

Az Eurospan 10 az önálló nemzeti szervezetek európai szintű szövetsége, mely építészeti tervpályázatokat szervez. A tervpályázatokat közös tematika, időbeli ütemezés és szabályok szerint az egyes országok önállóan szervezik. A tervpályázatokat lehetőség szerint megvalósítás követi.

A francia kormány 1971-ben alapította meg a PAN (Programme d'Architecture Nouvelle) pályázati rendszert építészeti-városrendezési tervek beszerzésére, kiemelt, főként lakásépítési feladatok magas színvonalú megvalósításának elősegítésére. Az európai integrációs folyamatokkal párhuzamosan 1988-ban a francia kezdeményezés európai szintre emelkedett. Az abban az évben kiírt Eurospan 1 pályázati fordulóban 9 ország vett részt, majd a résztvevő országok száma az Eurospan 4-re már 18-ra nőtt.

A 2000-es évek elejére az Eurospan Nemzetközi Építészeti és Városépítészeti Tervpályázat a fiatal építészek, városépítészek, tájtervezők legnagyobb európai pályázati rendszerévé vált mind a résztvevők számát, mind a pályázat elismertségét tekintve. A 2008-2010 kö-

zött 19 európai tagország által megrendezett Eurospan 10 ciklusban 62 helyszínre 4219 tervező csapat regisztrált. A helyszínekre beadott tervek száma 2429 volt (a pályázatokon körülbelül 10 000 fiatal szakmabeli vett részt).

Az elmúlt 20 év Eurospan pályázatain győztes tervek több mint fele valamilyen formában megvalósult. Több ismert fiatal európai építész és tervező iroda (pl: S333, SMAQ Architecture, SeARCH, Riegler Riewe, Nieto Sobejano vagy a magyar 3h) is az Eurospan rendszerben alapozta meg későbbi karrierjét. Mára a pályázaton való díjazás az egyik legnagyobb súlyú referenciává vált a fiatal építészek portfólióiban.

Az elmúlt 20 évben csak kisebb részleteiben változott koncepciót a Párizsban non-profit jelleggel működő titkárság vezetésével az alapító országok dolgozták ki: a tagországok 40 év alatti építészei vehetnek részt a pályázatokon, bárki indulhat bármely ország által meghirdetett helyszínen. A tervpályázat titkos, míg a beadandó munkarészek 3 db A1 tablóra és egy tízoldalas A3-as műleírásra korlátozottak. A terveket önálló vagy két országonként megszervezett nemzetközi zsűri bírálja el. A zsűrizés két fordulóban zajlik. A két forduló között tartott Városok és Zsűri Fórumán (a mostani ciklusban: Graz) a helyszínek képviselői - polgármesterek, főépítészek - és az egyes zsűri tagjai egy tudományos igényességű konferencián tekinthetik át az összes helyszín terveit. Az eredmények interneten való kihirdetése után az

Eredmények Fóruma nemzetközi konferencián (a mostani ciklusban: Neuchatel) kerülnek a nagyközönség számára is bemutatásra a díjnyertes tervek. Az egyes tervpályázati ciklusok közös témája minden fordulóban meghatározott: egy aktuális, de még nagyrészt kezeletlen városi probléma, amit a fórumokon neves építészek, szociológusok fogalmaznak meg.

AZ EUROSPAN NEMZETKÖZI TERVPÁLYÁZATOK ÉS MAGYARORSZÁG

Magyarország bekapcsolódása az Eurospan pályázatokba fokozatosan valósult meg. Előbb azt sikerült elérni, hogy a fiatal magyar építészek is indulhassanak európai helyszínekre kiírt pályázatokon. 1995-től nyílt lehetőségünk arra, hogy magyarországi helyszínt is meghirdessünk. Ugyanebben az évben Budapesten tartották az Eurospan 4 pályázati forduló nyitó rendezvényét 800, jórészt külföldi építész részvételével. Ez a pályázati forduló már magyar sikereket is hozott, Gunther Zsolt megnyerte a grazi osztrák helyszín pályázatát, s a budapesti, józsefvárosi helyszínen (Szigony utcai lakótelep környezete) egy horvát építész mögött is magyar team végzett a második helyen.

A következő, Eurospan 5 pályázati forduló magyar helyszíne Kőbánya városközpontja volt. A díjakat egy német és egy osztrák team kapta. 1998 tavaszán az Eurospan Tanácsa Budapesten, a Magyar Építészek Szövetsége székházában tartotta az ülését.

1. kép/pict.:

Az Europan 7 megvételben részesült terve / Runner-up project of Europan 7: BRUTUS - Giacomo Summa, Paolo Carpi, Laura Lorenzo, Silvia Lupi, Vittorio Pizzigoni, Pierpaolo Tamburelli, Francesca Torzo, Andrea Zanderigo

The objective of Europan is to bring Europe's young architecture and urban design professionals to the fore, to publicize and develop their ideas. It is also the goal of the organization to help cities and developers which have provided sites to find innovative architectural and urban solutions for the transformation of urban locations. Europan 10 is a European federation of national organizations, which manages architectural competitions followed by building or study projects. It is launched simultaneously by several countries on common theme, objectives and rules.

The French Government founded the Pan (Programme d'Architecture Nouvelle) competition system in 1971, with a main goal to obtain high quality urban design

and architectural projects, mainly at the field of social housing design. Parallel with the European integration processes, the French initiation was raised to a European level in 1988. In the Europan 1 competition 9 countries participated, while the number of participants has reached 18 countries in Europan 4.

By the year 2000 the Europan urban design and architectural competition became the largest competition system for young architects, urban and landscape designers, concerning both the number of competition entries and the acknowledgement of the competition. In the Europan 10 session organized by the 19 member and associate countries 4219 teams registered on the 62 sites. 2429 teams (approximately 10.000 young professionals) submitted an entry.

More than half of the competition winning projects of the last 20 years have reached the implementation phase. Many well known young Europan architects and architecture offices (eg: S333, SMAQ Architecture, SeARCH, Riegler Riewe, Nieto Sobejano or the Hungarian 3h) founded their later carrier at the Europan competition. Nowadays a winning or a runner-up entry at the competition is considered one of the most significant references in a young European architect's portfolio.

The concept of the competition, which did not change much for 20 years, was developed by the non-profit secretariat and the original member states: architects of the member countries under the age of 40 can participate. Anyone can register for the competition of any other

view from east side

Az European 6 forduló újra a sikeresek közé tartozott. A helyszín Angyalöldön a Téli Kikötő és a Váci út közötti terület volt, 35 pályamű érkezett be magyar és külföldi építészekről. A zsűrizést Prágában bonyolították le. A magyar helyszínen egy portugál team nyert, melyeknek volt külföldön élő magyar tagja is.

A 2003 elején induló European 7 forduló magyar helyszínül a Csepel-sziget északi területét választottuk ki a Főváros, a kerület és a beruházók javaslatára. A feladat a beruházás első ütemének városépítészeti és építészeti megfogalmazása volt sajátos, vízi környezet formájában. A tervek zsűrizése, Bécsben és Grazban zajlott az ausztriai helyszínre született tervek zsűrizésével együtt. A győztes tervet egy olasz, míg a dicsértében részesített tervet egy osztrák csapat készítette.

Az European 8 tervpályázati forduló magyarországi helyszíne a Belső-Erzsébetváros rehabilitációra szoruló területe lett. A tervpályázati forduló szintén nagy sikerrel zárult. A beérkezett pályaművek száma 25 fölött volt és több érde-

kes és fantáziadús felvetést tartalmaztak a nehezen kezelhető témában. A tervek zsűrizése Bécsben zajlott, a győztes tervet egy német építészcsoport készítette.

Az European 9 tervpályázati fordulóban Magyarország a győri Kecszygár területével vett részt a tervpályázati rendszerben. A tervpályázatra 20 pályamű érkezett be, a terveket Berlinben, a németországi és a lengyel tervpályázati helyszínekkel együtt értékelték. A díjazottak közé spanyol és olasz építészek által vezetett építészcsoportok kerültek.

Az European 10 tervpályázati helyszín kijelölése az újjászerveződött titkárságnak köszönhetően (Magyar Urbanisztikai Tudásközpont Nonprofit Kft.) teljesen új alapokra helyeződött. A tervpályázati lehetőségre jelentkező önkormányzatok által előkészített szakmai anyagok közül a helyszínt az időközben megalakult European Nemzeti Bizottság választotta ki. A feladat Ajka város szolgáltató és kereskedelmi központjának megújítása lett; a tervpályázati kiírást a Nemzeti

Bizottság ajánlásai alapján Locsmándi Gábor a BME Urbanisztika Tanszékének docense, Szabó Árpád az European Magyarország nemzeti koordinátora és Hornyák Attila ajkai főépítész készítette.

Magyarország European szervezetben való részvétele, messze meghaladja annak a jelentőségét, hogy két évente egy nagy európai nyilvánosságnak is örvendő tervpályázatot tudunk lebonyolítani. A tervpályázat révén egy olyan rendszer részévé váltunk, ahol a magyar pályázók a nyugati európai építészekkel megegyező feltételekkel pályázhatnak a több tucat európai és magyar helyszínre. Ugyanakkor a magyar tervező és városfejlesztő szakma egy olyan nemzetközi szakmai körforgás részévé válik, melyben a tervpályázatokon és nemzetközi fórumokon közvetlenül is profitálhat más európai országok tapasztalataiból. ©

2. kép/pict.:

Az Europan 9
dícséretben részesült
terve / Honourable
mention project of
Europan 9: DON
GIOVANNI - Nocolas
Matteo Cazzato,
Giuffrida Emiliano,

Ottaviani Romolo,
PerinAntonella Sonia,
Cerruti Barbara,
Bevivino Itala, Cerruti
Elisabetta, Brizioli
Carlo, Stabile Simone,
Barbera Massimo
Severo, La Rocca
Stefano

country. The competition is anonymous and the submission material is limited to 3 A1 panels and a bound A3 document with ten pages. The projects are judged by international juries organized by one or two countries. The jury process has two rounds. Between the two rounds the juries and the representatives of the sites – mayors, chief architects, site representatives etc. – have the possibility to look at all projects of all sites at the Cities and Juries Forum (this session, it is in Graz). After the announcement of results on the website of Europan, the winning projects are presented to the public at the Forum of Results (this session, it is in Neuchatel). The common theme of the competition is always defined by well known experts and architects at one of the international events, and always addresses some actual, mainly unhandled urban problem.

THE EUROPAN COMPETITIONS AND HUNGARY

Hungary joined the Europan competition system step by step. First young Hungarian architects could participate in the competition on the European sites. We have been having the opportunity to enter the competition with a Hungarian site since 1995. The same year the opening event of the Europan 4 was held in Budapest with the participation of 800 mainly foreign architects. This session already had Hungarian successes. Gunther Zsolt won the competition of the Graz site in Austria. On the Hungarian site in Józsefváros, Budapest a Croatian team got the first prize, while the runner-up prize went to a Hungarian team.

The site for Europan 5 competition session was at the city centre of Kőbánya in Budapest. The prizes went to a German and an Austrian team. In spring 1998 the Europan Council had its meeting in Budapest, in the building of the Society of Hungarian Architects.

Europan 6 was one of the most successful sessions. The site was in Angyalföld in Budapest, in between the Winter Harbor and the Váci Street. There were 35 entries. The jury was held in Prague. The winning team was from Portugal with one Hungarian member in it.

As a result of the recommendations of the city and the developers, the site of Europan 7 starting in 2003 became the northern undeveloped area of Csepel Island in Budapest. The task was to give an urban design character for the first phase of the development in a special, waterfront environment. The projects were juried in Vienna and Graz together with the Austrian sites. The winning project was prepared by an Italian, while the runner-up project was done by an Austrian team.

The Hungarian site of Europan 8 was one part of the Inner-Elisabeth town area of Budapest awaiting rehabilitation. The number of entries was 25 and the theme stirred the imagination of the entrants very creatively. The winning entry was prepared by a German team.

In Europan 9 Hungary participated in the competition with the Biscuit Factory area of Győr. We received 20 entries. The projects were juried together with the German and Polish sites in Berlin. The winning teams were lead by Spanish and Italian architects.

Thanks to the reorganized secretariat (Hungarian Urban Knowledge Centre), the selection process of the site of Europan 10, was completely reconsidered. The Hungarian National Committee of Europan made the final selection from the presentation materials prepared by the municipalities applying for the opportunity to take part in the competition. For the task of the competition the commercial and administrative center of Ajka has been chosen. The brief of the competition was prepared by Locsmáncsi Gábor, an associate professor at the Department of Urban Planning and Design, Technical University of Budapest, Szabó Árpád, the national coordinator of Europan Magyarország and Hornyák Attila, the chief architect of Ajka, according to the recommendations of the National Committee.

The importance of Hungary participating in the competition, goes far beyond the fact that, every second year we are able to organize a competition with great European publicity. With the competition we are part of a system where Hungarian competitors can participate with the same conditions as their Western European colleagues on numerous Hungarian or international sites. On the other hand Hungarian designers, planners, developers and site representatives can become part of an international circulation, where through the competitions and international forums can directly benefit from the experiences of other European countries. ©